

ZA MILANOM ŠIMEČKOM

Je ešte príliš zavčasu podať ucelený obraz osobnosti a diela jedného z popredných duchov nášho, ale aj európskeho kriticko-analytického myslenia posledných desaťročí — filozofia, sociológia a politológia Milana Šimečka. Je smutné, že táto úloha, aj keď zatiaľ ešte nie sme schopní splniť ju, už pred nami vyvstala ako aktuálna povinnosť. Milan Šimečka už totiž nie je medzi nami. Odišiel náhle, neočakávane, pri plnom pracovnom nasadení, uprostred tvorivej aktivity, s mnohými nerealizovanými zámermi, s mnohými nedokončenými alebo iba zamýšľanými textami, na ktoré sme ako na samozrejmu duchovnú potravu čakali, na ktoré sme sa tešili. Milan Šimečka ich už nenapíše. Zomrel 24. septembra 1990.

Patril k tomu zriedkavému typu osobností, u ktorých sa harmonicky spája výnimočný intelekt, pevný charakter a ušľachtilý cit. Táto skĺbenosť a vyváženosť základných determinantov osobnosti sa prejavila uňho tak v jeho živote, v jeho životných osudoch a verejnom účinkovaní, ako aj v jeho literárnom diele.

Toto krátke zamyslenie nad smutným faktom jeho predčasnej smrti nedovoľuje urobiť ani letmý rozbor jeho literárneho diela. Azda len podotkneme, že od samých začiatkov sa jeho tvorba vyznačovala nielen brilantnou esejistickou formou, ale aj neopakovateľnou intelektuálnou schopnosťou vyhmetať v dani sveta to najpodstatnejšie a podať to tak, že aj najhlbšie filozofické idey sa stali zrozumiteľné pre každého, aj pre najprostejšieho čitateľa. Milan Šimečka mal vzácny dar prihovárať sa aj k ľuďom, ktorí ho nepoznali, ako ich blízky druh, ako spoluúčastník ich vlastného osudu, ich vlastných radostí a trápení.

Z jeho rozsiahleho diela pripomeňme aspoň neveľkú knižku, napísanú ešte v polovici 70. rokov — *Obnovenie poriadku*. Bola to nesmierne prenikavá a priam prorocká analýza etablovania totalitného režimu, demaskovanie jeho obľudnej antihumánnej podstaty, ale i tých síl, ktoré nevyhnutne viedli k jeho deštrukcii. Bolo to niečo ako Tatarkov *Démon súhlasu* v 50. rokoch, dielo so svetovým ohlasom a významom.

K Šimečkovmu literárnemu dielu sa budeme neraz vracaf. Filozofický ústav SAV si pokladá za povinnosť zhromaždiť jeho roztrúsené práce, spracovať a zhodnotiť ich a takisto zhodnotiť význam tohto originálneho mysliteľa-humanistu.

Július Strinka